

COMISIA NAȚIONALĂ A VALORILOR MOBILIARE

HOTĂRÎRE privind aprobarea Codului de guvernare corporativă

nr. 28/6 din 01.06.2007

Monitorul Oficial nr.86-89/391 din 22.06.2007

* * *

Abrogat: 04.03.2016

[Hotărîrea CNPF nr.67/10 din 24.12.2015](#)

În scopul conformării cadrului juridic și de reglementare aferent guvernării corporative în societățile pe acțiuni, standardelor internaționale de guvernare corporativă, asigurării și protecției drepturilor și intereselor legitime ale acționarilor, în temeiul art.1 alin.(1), art.3 lit.a), lit.c) și lit.e), art.8 lit.a), art.21 alin.(1) și art.22 alin.(2) ale [Legii nr.192-XIV din 12.11.1998](#) privind Comisia Națională a Valorilor Mobiliare, art.1 al [Legii nr.199-XIV din 18.11.1998](#) cu privire la piața valorilor mobiliare și [Hotărîrii Guvernului Republicii Moldova nr.22 din 16.01.2003](#) cu privire la adoptarea Concepției administrării corporative a întreprinderilor din economia națională, Comisia Națională a Valorilor Mobiliare

HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Codul de guvernare corporativă.
2. Se recomandă societăților pe acțiuni aderarea la Codul de guvernare corporativă.
3. Prezenta Hotărîre intră în vigoare din data publicării.

PREȘEDINTELE COMISIEI NAȚIONALE
A VALORILOR MOBILIARE

Dumitru URSU

Chișinău, 1 iunie 2007.

Nr.28/6.

CODUL DE GUVERNARE CORPORATIVĂ

Introducere

Un element cheie pentru îmbunătățirea eficienței economice îl reprezintă o bună administrare a corporațiilor. Administrarea corporațiilor sau guvernarea corporativă este sistemul prin care o companie este condusă și controlată.

Standardele internaționale oferă guvernării corporative o atenție sporită. Conform principiilor OECD de administrare a corporațiilor guvernarea corporativă implică un set de relații între consiliul societății, organul ei executiv, acționari și alte părți asociate (lucrători, parteneri, creditori, autorități locale etc.).

Planul de Guvernare Corporativă al UE subliniază că noile inițiative în domeniul guvernării corporative în UE ar trebui să conțină responsabilitățile structurilor de management. Această direcție este în mod special aplicabilă pentru Republica Moldova, care pînă la acest Cod nu dispunea de o definiție concretă a responsabilităților managementului față de acționari.

Spiritul bun de antreprenoriat, ce include integritatea și transparența luării deciziilor de către managementul companiei și o gestiune adecvată, sînt esențiale pentru a avea încredere în organul de conducere și de supraveghere. Anume pe aceste principii se bazează o conducere corporativă reușită.

Prezentul Cod conține principii și situații concrete, pe care persoanele implicate ale companiei (membrii organului executiv, ai consiliului societății, organelor de supraveghere, acționarii) ar trebui să le

urmărească în relațiile reciproce. Principiile au fost elaborate sub formă de cele mai bune situații din practica națională și internațională și reprezintă un set de standarde de guvernare pentru a ghida managementul companiei și acționarii în aplicarea principiilor generale de conducere eficientă a unei companii.

Deși respectarea Codului este benevolă, există motive întemeiate și convingătoare de a-l respecta. Investitorii potențiali deseori vor plăti în plus pentru o cotă într-o companie bine administrată. Creșterea încrederii investitorilor în companiile autohtone va spori competitivitatea acestora și va duce la integrarea economiei naționale în piețele internaționale de capital.

Investitorii strategici evaluează respectarea normelor de guvernare corporativă ca parte a măsurilor de protejare a riscurilor și a drepturilor acționarilor în baza normelor generale acceptate în respectiva țară.

Caracterul benevol al acestui Cod este sporit de cerința fundamentală “respectă sau explică”, în baza căreia consiliul trebuie să ofere o explicație detaliată în formă scrisă a oricăror acțiuni sau decizii adoptate, ce deviază de la Cod.

Aplicarea și respectarea principiilor prezentului Cod depinde de acționarii companiei. Anume ei sînt cei care vor decide aplicarea celor mai bune practici ale guvernării corporative.

Capitolul I

Drepturile acționarilor

Principiu - Cadrul de guvernare corporativă trebuie să protejeze și faciliteze exercitarea drepturilor acționarilor. Acționarul trebuie să fie în siguranță că dreptul de proprietate asupra valorilor mobiliare nu va fi violat.

Acționarul are dreptul de a avea acces la informații depline despre societate și activitatea acesteia, de a cere exercitarea unui management corporativ solid și supravegherea consiliului societății, menită să sporească valoarea investițiilor sale.

Cele mai bune practici

1.1. Dreptul la mecanisme sigure de înregistrare și confirmare a proprietății.

1.1.1. Societatea trebuie să încredințeze ținerea registrului, persoanei autorizate care va dispune de cele mai efective sisteme de măsuri de securitate a registrului deținătorilor de valori mobiliare, care să asigure:

- a) controlul accesului intern și extern la sisteme și date despre proprietari;
- b) măsuri de protecție a informației, datelor, înscrierilor și a altor documente, care se referă la proprietari și conturile lor, ce nu vor permite accesul nesancționat, modificarea, nimicirea, falsificarea, divulgarea, pierderea sau deteriorarea întâmplătoare a acestora;
- c) sistemele preîntîmpinării și procedurile de acțiune în cazul incendiilor, calamităților naturale sau alte circumstanțe fors-majore;
- d) măsurile de protecție a datelor pe purtători electronici ai informației;
- e) estimarea periodică a riscului operațiunilor și sistemelor de prelucrare a datelor;
- f) procedurile de prelucrare a documentelor;
- g) planul de restabilire a datelor în cazul circumstanțelor neprevăzute, care include:
  - asigurarea păstrării copiilor fișierelor de date de rezervă înnoite periodic conform actelor normative în vigoare;
  - asigurarea disponibilității personalului și accesului imediat la software-ul, procedurile și instrucțiunile titulare pentru restabilirea registrului în cazul apariției circumstanțelor neprevăzute;
- h) măsurile de menținere a unui mediu de lucru reglementat și sigur.

1.1.2. Pentru ținerea Registrului deținătorilor de valori mobiliare societatea trebuie să dea preferință unui participant profesionist în domeniu, care va corespunde fără a se limita, următoarelor criterii:

- reputația profesională pe piața valorilor mobiliare;
- independența în raport cu societatea, membrii organelor de conducere ale societății și deținătorii de pachete importante sau de control de valori mobiliare ale societății, întreprinderile afiliate societății;
- calitatea și prețul serviciilor prestate;

- accesibilitatea oficiului participantului profesionist.

1.2. Dreptul de a transmite sau a înstrăina acțiunile în condițiile legii.

1.2.1. Transmiterea sau înstrăinarea liberă a acțiunilor trebuie să fie garantată pentru acționarii societăților, valorile mobiliare ale cărora circulă pe o piață reglementată.

Pentru realizarea acestui drept este necesar de exclus orice restricții sau condiționări nejustificate și nefondate (ilicite) din partea societății sau registratorului, astfel încât acționarul să aibă posibilitatea să se folosească de dreptul la libera înstrăinare a acțiunilor sale din momentul înregistrării dreptului de proprietate asupra lor.

1.2.2. Toate transferurile sau înstrăinările acțiunilor trebuie să fie înregistrate în registrul deținătorilor de valori mobiliare în strictă conformitate cu prevederile actelor normative în vigoare.

1.3. Drepturile de informare. Acționarul este în drept:

- a) să-și exercite drepturile fără a întâmpina bariere informaționale instituite de companie;
- b) să fie informat despre drepturile sale și modul în care acestea pot fi exercitate;
- c) să obțină informațiile solicitate de la corporație în timp util;
- d) să fie informat despre structura capitalului și înțelegerile care permit coacționarilor să exercite controlul asupra companiei;
- e) să fie informat despre identitatea tuturor acționarilor care dețin cel puțin 5% din acțiunile companiei.

1.4. Dreptul de a participa și de a vota în cadrul adunării generale a acționarilor.

Pentru realizarea eficientă a acestui drept este necesar ca:

- a) ordinea de informare despre ținerea adunării generale a acționarilor să dea posibilitate acționarilor de a se pregăti corespunzător pentru participare la ea;
- b) acționarilor să li se acorde posibilitatea de a face cunoștință cu lista persoanelor care au dreptul de a participa la adunarea generală a acționarilor;
- c) locul, data și ora ținerii adunării generale să fie stabilită în așa mod, încât acționarii să aibă posibilitatea reală și neîmpovărătoare de a participa la ea;
- d) drepturile acționarilor de a cere convocarea adunării generale și de a înainta propuneri pentru ordinea de zi a adunării să nu implice dificultăți nejustificate la confirmarea de către acționari a existenței acestor drepturi;
- e) fiecare acționar să aibă posibilitatea de a-și realiza dreptul de a vota în cel mai simplu și comod mod pentru el.

1.5. Dreptul la o cotă parte din profitul societății.

Pentru realizarea acestui drept este necesar:

- a) de stabilit pentru acționari un mecanism transparent și clar de calcul a mărimii dividendelor și de plată a lor;
- b) de prezentat acționarilor informația suficientă pentru a-și forma o imagine veridică despre condițiile de plată a dividendelor și modul lor de achitare;
- c) de asigurat un mod de achitare a dividendelor care să nu fie însoțit de dificultăți nejustificate la primirea lor;
- d) de prevăzut răspunderea organului executiv pentru neachitarea sau achitarea cu întârziere a dividendelor anunțate.

1.6. Dreptul de preemțiune la subscrierea acțiunilor nou-emise.

1.6.1. Societatea trebuie să stabilească un termen suficient pentru ca acționarii ei să-și poată realiza dreptul de preemțiune la subscrierea acțiunilor nou-emise.

1.7. Pe lângă drepturile ce reies din prevederile legii și drepturile comune tuturor acționarilor, un acționar minoritar are dreptul:

- a) de a fi protejat contra acțiunilor directe sau indirecte cu caracter abuziv din partea - sau în interesul - acționarilor ce dețin pachetul de control de acțiuni;
- b) de a fi protejat de conduita dubioasă a consiliului prin intermediul cerinței că oricare tranzacție între acționarii majoritari și companie să fie efectuate fără a fi lezate careva interese materiale ale societății;

c) să cunoască dacă cineva dintre acționarii societății sînt persoane interesate în efectuarea tranzacțiilor cu conflict de interese.

1.8. Deținătorilor unei anumite clase de valori mobiliare nu li se pot modifica drepturile decît prin hotărîrea adunării generale a acționarilor, cu condiția existenței unei hotărîri aparte, aprobată cu votul a cel puțin trei pătrimi din valorile mobiliare de clasa care se modifică.

1.9. Managementul trebuie să trateze în mod egal toți acționarii din aceeași clasă de acțiuni.

1.10. Consiliul trebuie să acorde o atenție sporită pentru a garanta un tratament corect și imparțial pentru toți acționarii, atunci cînd poate fi prevăzut un risc, precum că decizia adoptată ar putea afecta în mod diferit grupurile de acționari.

1.11. În procesul de exercitare a funcțiilor lor de management, membrii organelor de conducere trebuie să acționeze în interesul general al acționarilor și să nu servească doar interesele acționarilor rezidenți, majoritari sau ce dețin pachetul de control.

Capitolul II

Organele de conducere

2.1. Adunarea generală a acționarilor

Principiu - Conducerea corporativă adecvată necesită o implicare deplină a tuturor acționarilor în procesul de luare a deciziilor în cadrul adunării generale. Este în interesul societății ca un număr cît mai mare de acționari să se implice în acest proces. Societatea va acorda acționarilor, pe cît e posibil, oportunitatea de a vota prin procură și de a comunica între ei.

Adunarea generală a acționarilor ocupă un loc important în sistemul de control și verificare a societății, și de aceea, ea va fi în putere să exercite influență asupra politicii consiliului societății și activității organului executiv.

Acționarii se informează și analizează motivele oricărei nerespectări de către consiliul societății și organul executiv a celor mai bune practici reflectate în prezentul Cod.

Cele mai bune practici

2.1.1. Politicile societății referitoare la repartizarea profitului net, majorarea rezervelor, plata dividendelor, modificarea componenței numerice a consiliului societății, comisiei de cenzori, precum și aprobarea cuantumului remunerației și încetarea înainte de termen a împuternicirilor membrilor lor, vor fi introduse ca subiecte separate în ordinea de zi a adunării generale a acționarilor.

2.1.2. Se recomandă adunării generale să aprobe cu norme de voturi mai mari decît cele prevăzute de actele normative în vigoare, deciziile privind:

- a) aprobarea statutului societății sau a modificărilor și completărilor în statut;
- b) modificarea capitalului social;
- c) aprobarea regulamentului consiliului societății, încetarea înainte de termen a împuternicirilor membrilor consiliului societății, stabilirea cuantumului retribuției muncii lor, remunerațiilor anuale și compensațiilor, precum și cu privire la tragerea la răspundere a membrilor consiliului societății;
- d) aprobarea regulamentului comisiei de cenzori, alegerea membrilor ei și încetarea înainte de termen a împuternicirilor lor, stabilirea cuantumului retribuției muncii lor și compensațiilor, precum și tragerea la răspundere a membrilor comisiei de cenzori;
- e) încheierea tranzacțiilor de proporții;
- f) aprobarea normativelor de repartizare a profitului societății;
- g) repartizarea profitului anual, inclusiv plata dividendelor anuale sau acoperirea pierderilor societății;
- h) modificarea drepturilor acordate acționarilor de acțiunile deținute;
- i) aprobarea dării de seamă financiară anuală a societății, aprobarea dării de seamă anuale a consiliului societății și a dării de seamă anuale a comisiei de cenzori;
- j) confirmarea organizației de audit și stabilirea cuantumului retribuției serviciilor ei;
- k) reorganizarea sau dizolvarea societății;
- l) aprobarea actului de transmitere, bilanțului de divizare, bilanțului consolidat sau bilanțului de lichidare al societății.

2.2. Transparența adunării generale a acționarilor și a evenimentelor ce pot influența prețul de piață al acțiunilor

Principiu - Consiliul societății și organul executiv trebuie să asigure acționarii cu toată informația necesară pentru reprezentarea obiectivă a chestiunilor incluse în ordinea de zi și aprobarea deciziilor în cadrul adunărilor generale ale acționarilor, precum și pentru luarea de atitudini proprii față de societate.

Cele mai bune practici

2.2.1. Statutul societății trebuie să prevadă anunțarea din timp a acționarilor despre data, ora, locul, forma și ordinea de zi a adunării generale a acționarilor.

2.2.2. Societatea pe acțiuni trebuie să aleagă acele ziare și mijloace mass-media, care, cel mai mult probabil, vor intra în vizorul unui număr maxim de acționari. Informația despre ținerea adunării generale a acționarilor ar trebui vizualizată și pe pagina Web a societății.

2.2.3. Perioada de anunțare a acționarilor despre ținerea adunării generale a acționarilor ar trebui să fie de cel puțin o lună.

2.2.4. Materialele pentru ordinea de zi a adunării generale a acționarilor, inclusiv proiectele documentelor ce se propun spre examinare și aprobare, vor fi din timp:

a) prezente la sediul societății și locul desfășurării adunării generale a acționarilor în mod accesibil pentru acționari;

b) expediate tuturor acționarilor sau reprezentanților lor legali (în dependență de forma ținerii adunării și a Regulamentului societății);

c) publicate pe pagina Web a societății.

2.2.5. Ordinea de zi reprezintă un document de notificare și trebuie să descrie toate chestiunile propuse pentru adunarea generală a acționarilor în mod clar și complet. Ordinea de zi nu trebuie să includă chestiuni pentru discuție intitulată ca "Altele" sau "Diverse".

2.2.6. Ordinea de zi nu poate fi modificată din moment ce a fost anunțată acționarilor, cu excepția cazurilor când la adunarea generală a acționarilor sînt prezenți 100% din acțiunile cu drept de vot.

2.2.7. Ca material suplimentar necesar pentru alegerea membrilor consiliului societății, acționarii trebuie să primească informație completă și obiectivă despre toți candidații. Această informație trebuie să includă cel puțin: studiile, posturile ocupate în ultimii cinci ani, numărul acțiunilor deținute în societate și orice conflicte de interese existente sau potențiale.

2.2.8. Materialele prezentate acționarilor ar trebui să fie structurate în așa fel încît să fie ușor utilizabile, să descrie pozițiile membrilor consiliului societății și ai organului executiv, față de subiectele incluse în ordinea de zi.

2.2.9. Fiecare chestiune din ordinea de zi trebuie să fie votată separat.

2.2.10. Acționarii trebuie să aibă posibilitatea reală de a-și exercita drepturile de a propune inițiative, de a-și exprima opinia, de a adresa întrebări și de a vota.

2.2.11. Acționarii au dreptul să adreseze întrebări și să obțină răspunsuri la acestea, să propună rezoluții și să participe la adunări prin corespondență, iar când există posibilități și prin intermediul tehnologiilor informaționale.

2.2.12. Atunci când societatea este supusă auditului, reprezentantul companiei de audit trebuie să fie prezent la adunarea generală a acționarilor pentru a oferi acționarilor posibilitatea de a adresa întrebări și de a primi răspunsuri.

2.2.13. Adunarea generală a acționarilor trebuie să dureze suficient timp pentru a asigura dezbateri ample pe marginea fiecărei chestiuni incluse în ordinea de zi și pentru ca toți acționarii prezenți să aibă posibilitatea de a adresa întrebări și de a primi răspunsuri în legătură cu chestiunile din ordinea de zi, înainte ca acestea să fie supuse votului. De regulă, adunarea generală a acționarilor nu ar trebui să dureze mai mult de o zi, cu excepția unor cazuri excepționale.

2.2.14. Consiliul societății sau organul executiv nu poate impune condiții sau interdicții obligatorii față de participarea / neparticiparea acționarului la adunarea generală a acționarilor.

2.2.15. După ținerea adunării generale a acționarilor, raporturile prezentate spre examinare adunării generale a acționarilor vor fi publicate pe pagina Web a societății, iar deciziile aprobate vor fi publicate pe pagina Web a societății și în organul de presă indicat în statutul societății.

2.2.16. Societatea va publica și va reînnoi în permanență pe pagina sa Web informația care, conform prevederilor actelor normative în vigoare, urmează să fie dezvăluită în mod obligatoriu.

2.2.17. Consiliul societății va informa în permanență acționarii societății despre intențiile de aprobare a deciziilor privind încheierea tranzacțiilor de proporții cu cel puțin 15 zile înainte de data ședinței. Informația respectivă va fi publicată în organul de presă stabilit de statutul societății și pe pagina Web a societății.

2.3 Consiliul societății

Principiu - Consiliul societății va supraveghea activitatea organului executiv prin adoptarea deciziilor obligatorii și acordarea de îndrumări. În exercitarea atribuțiilor sale consiliul societății se va conduce de interesele societății, acționarilor și ale întreprinderilor afiliate societății.

Consiliul societății este responsabil de adoptarea strategiei corporative, a politicilor de control asupra riscurilor și a business planurilor și exercită supravegherea îndeplinirii acestora de către organul executiv.

Cele mai importante aspecte ale activității consiliului societății trebuie să fie incluse în darea sa de seamă, examinată și aprobată de adunarea generală a acționarilor.

Componența Consiliului trebuie să asigure o executare eficientă a tuturor funcțiilor atribuite lui. La determinarea numărului de membri ai consiliului ar trebui de reieșit din acel număr de membri ai consiliului, care va permite adoptarea deciziilor echilibrate și în termen restrâns.

Cele mai bune practici

2.3.1. Responsabilitățile consiliului societății, precum și divizarea acestora între membrii lui vor fi fixate în regulamentul său. Regulamentul consiliului societății va conține un capitol separat referitor la raporturile cu organul executiv și adunarea generală a acționarilor și va fi afișat pe pagina Web a societății.

2.3.2. Componența numerică a consiliului societății va fi de cel puțin 3 membri, iar în societatea cu un număr de acționari și deținători nominali de acțiuni de peste 50, consiliul societății va fi compus din cel puțin 5 membri. Numărul maxim de membri ai consiliului, inclusiv președintele, se recomandă a fi nu mai mult de 11 persoane.

2.3.3. Componența nominală a consiliului societății trebuie să fie suficient de diversă pentru a asigura dezbateri obiective și echilibrate în procesul de luare a deciziilor. Membrii organului executiv nu pot fi aleși în consiliul societății.

2.3.4. Orice schimbare în componența numerică a consiliului societății se aprobă în cadrul adunării generale a acționarilor.

2.3.5. Darea de seamă a consiliului societății, prezentată adunării generale a acționarilor, trebuie să includă activitățile consiliului societății pe parcursul anului financiar și urmările cu caracter semnificativ pentru societate și acționari, strategia societății și riscurile afacerii, precum și date pe fiecare membru în parte privind frecventarea ședințelor consiliului societății.

2.3.6. Prima ședință a consiliului societății trebuie convocată în decursul primei luni de la ținerea adunării generale a acționarilor.

2.3.7. Pentru desfășurarea ședințelor consiliului se recomandă de stabilit un cvorum mai mare decât norma stabilită de legislație.

2.3.8. Deciziile ar trebui aprobate cu votul majorității din membrii aleși, dacă de către lege, statutul societății sau regulamentul consiliului societății nu este prevăzută o cotă mai mare.

2.3.9. Consiliul societății trebuie să se convoace de cel puțin patru ori pe an, precum și ori de câte ori va fi necesar pentru buna îndeplinire a atribuțiilor sale și o conlucrare eficientă cu celelalte organe ale societății.

2.3.10. Consiliul societății va pune în discuție cel puțin o dată pe an:

- a) eficacitatea funcționării sale;
- b) eficacitatea funcționării și performanțele organului executiv;
- c) rezultatele respectării de către organul executiv a politicii de gestionare a riscurilor;
- d) strategia societății și riscurile afacerii;
- e) schimbările semnificative pozitive și negative ce au avut loc.

Rezultatele acestor discuții vor fi reflectate în darea de seamă a consiliului societății.

2.3.11. Consiliul societății și fiecare membru al lui, individual, poate cere de la organul executiv și comisia de cenzori orice informație de care are nevoie pentru a-și îndeplini adecvat atribuțiile sale.

2.3.12. Dacă, întru îndeplinirea atribuțiilor sale, consiliul societății consideră necesar, el poate apela la serviciile consultantilor externi ai societății.

2.3.13. Darea de seamă anuală a consiliului societății va cuprinde un capitol separat în care va fi reflectat în ce măsură se aplică sau nu principiile și cele mai bune practici ale prezentului Cod, va fi prezentată adunării generale a acționarilor spre aprobare și va fi afișată pe pagina Web a societății.

2.4. Președintele consiliului societății

Principiu - Președintele consiliului societății întocmește ordinea de zi, conduce ședințele consiliului societății, monitorizează funcționarea eficientă a consiliului societății, asigură transmiterea informației depline către membrii consiliului societății, se asigură că este timp suficient pentru luarea deciziilor, acționează în numele consiliului societății.

Președintele consiliului societății este asistat în activitatea sa de către secretarul consiliului societății.

Președintele consiliului societății va asigura posibilitatea angajaților de a raporta orice abatere ce vizează activitatea organului executiv, fără a pune în pericol poziția lor în societate. Abaterile depistate vor fi prezentate președintelui consiliului societății pentru a fi puse în discuție în cadrul ședințelor consiliului.

Cele mai bune practici

Președintele consiliului societății va urmări:

a) dacă membrii consiliului primesc în timp suficient toată informația de care au nevoie pentru exercitarea corespunzătoare a obligațiilor sale;

b) dacă este timp suficient pentru dezbateri și luarea deciziilor în cadrul ședințelor consiliului;

c) dacă se execută sau nu deciziile și recomandările consiliului societății, emise referitor la abaterile depistate în activitatea organului executiv.

2.5. Organul executiv

Principiu - Rolul organului executiv este gestionarea curentă a societății, întru atingerea obiectivelor stipulate în strategia și business-planul ei. Organul executiv este supravegheat de către consiliul societății și de adunarea generală a acționarilor. În exercitarea atribuțiilor sale organul executiv trebuie să acționeze în interesele societății, acționarilor și a întreprinderilor afiliate societății.

Organul executiv este responsabil de respectarea actelor normative în vigoare, statutului și regulamentelor interne ale societății. Organul executiv va prezenta evoluția companiei și va pune în discuție managementul intern al riscurilor și sistemul de control cu consiliul societății și comisia de cenzori.

Cele mai importante aspecte ale activității organului executiv trebuie să fie incluse în dările sale de seamă.

Cele mai bune practici

2.5.1. Responsabilitățile organului executiv vor fi fixate în statutul societății și regulamentul propriu. Regulamentul va conține un compartiment aparte referitor la raporturile cu consiliul societății și adunarea generală a acționarilor și va fi afișat pe pagina Web a societății.

2.5.2. Se recomandă numirea membrilor organului executiv pe un termen fixat.

2.5.3. Orice schimbare în componența numerică sau nominală a organului executiv trebuie publicată și afișată pe pagina Web a societății.

2.5.4. Organul executiv va asigura posibilitatea angajaților de a raporta orice abatere în funcționarea organelor societății, fără a pune în pericol poziția lor în societate.

2.5.5. Organul executiv este responsabil de furnizarea unei informații complete, exacte și esențiale către consiliul societății, comisia de cenzori și auditorul extern.

2.5.6. Darea de seamă anuală a organului executiv va cuprinde un capitol separat în care va fi reflectat în ce măsură se aplică sau nu principiile și cele mai bune practici ale prezentului Cod. Darea de seamă va fi aprobată de consiliul societății sau adunarea generală a acționarilor și afișată pe pagina

Capitolul III Remunerarea

Principiu - Suma și structura remunerării pentru membrii consiliului societății și ai organului executiv va fi stabilită în modul în care în societate să fie angajați și menținuți manageri calificați. Dacă remunerarea se compune dintr-o parte fixă și una variabilă, atunci cea variabilă se va determina în raport cu performanțele obținute la atingerea scopurilor planificate pe termen scurt și pe termen lung.

Darea de seamă anuală a consiliului societății va include un capitol separat referitor la politica de remunerare a membrilor lui și a membrilor organului executiv și structura remunerării.

Cele mai bune practici

3.1. Structura remunerării, care include plata variabilă, va reflecta interesele societății pe termen mediu și lung și va încuraja membrii consiliului societății și ai organului executiv să acționeze în interesele societății, dar nu în interesele proprii.

3.2. Politica de remunerare propusă pentru următorul an financiar și orice schimbare în politica de remunerare a anului curent se va aproba de adunarea generală a acționarilor.

3.3. Remunerarea membrilor organului executiv va fi determinată de consiliul societății în contextul politicii de remunerare, aprobată de adunarea generală a acționarilor.

3.4. Darea de seamă anuală a consiliului societății va reflecta modul în care a fost implementată politica de remunerare în anul financiar precedent și va conține o sinteză a politicii de remunerare planificată pentru anul financiar următor, inclusiv:

- a) descrierea criteriilor de performanță și a modalităților de determinare a îndeplinirii acestora;
- b) schimbările în politica de remunerare.

3.5. Competența, quantumul salariului fix, structura și quantumul componentelor de remunerare variabilă, inclusiv obținerea unor recompense și în formă de acțiuni (în cazul existenței unor programe opționale pentru managerii societății) ale membrilor consiliului și organului executiv trebuie reflectate în darea de seamă anuală a societății.

Capitolul IV Conflictul de interese

Principiu - Orice conflict de interese între societate și membrii consiliului societății sau ai organului executiv va fi evitat. Deciziile asupra unor tranzacții, în urma cărora membrii consiliului societății sau ai organului executiv ar putea avea conflicte de interese de importanță materială pentru societate, se aprobă în absența membrilor interesați în încheierea unor astfel de tranzacții.

Cele mai bune practici

4.1. Un membru al consiliului societății sau al organului executiv al societății:

a) nu poate primi donații sau servicii fără plată de la societate, persoanele afiliate societății, precum și de la alte persoane implicate în relațiile cu societatea, cu excepția celor a căror valoare nu depășește salariul minim stabilit de Guvern;

b) nu va acorda avantaje unor terți în detrimentul societății;

c) nu va folosi oportunitățile de afaceri ale societății în scopul realizării intereselor proprii, ale rudelor sale sau ale partenerilor de afaceri, precum și a intereselor oricăror alte persoane.

4.2. Un membru al consiliului societății sau al organului executiv va raporta imediat despre orice conflict de interese sau potențial conflict de interese, care este de importanță materială pentru societate, președintelui consiliului societății sau, respectiv, conducătorului organului executiv și va furniza informațiile relevante.

4.3. Consiliul societății va hotărî, în absența persoanei interesate, cu unanimitatea membrilor aleși ai consiliului neinteresat, aprobarea unei tranzacții cu conflict de interese.

4.4. Datele privind deciziile adoptate în vederea încheierii unor tranzacții cu conflict de interese cu membrii consiliului societății sau ai organului executiv al societății vor fi incluse în darea de seamă anuală a consiliului societății. Informația respectivă va conține o descriere a conflictului de interese și o

declarație privind corespunderea adoptării lor cerințelor actelor normative în vigoare și, după caz, prezentului Cod.

Capitolul V Independența

Principiu - Componenta consiliului societății va da posibilitate membrilor săi să acționeze independent unul față de altul și de organul executiv.

Cele mai bune practici

5.1. Membrii consiliului societății trebuie să fie independenți în procesul de luare a deciziilor.

5.2. În cazurile necesare, președintele consiliului societății poate propune angajarea, din contul societății, a unor consultanți din exterior pentru soluționarea problemelor corporative majore.

5.3. Dacă, după alegerea sa, președintele consiliului societății sau un membru al consiliului se confruntă cu circumstanțe care îi amenință independența și imparțialitatea, el trebuie să aducă acest fapt la cunoștința consiliului societății sau, respectiv, președintelui consiliului societății în scris.

Capitolul VI Părțile asociate

Principiu - Este în interesul societății să promoveze o cooperare pe termen lung între părțile asociate (angajații, creditorii, investitorii și furnizorii), care să ducă la crearea de valori.

Protejarea drepturilor părților asociate și crearea unor relații cu acestea, care să încurajeze crearea de valori, este în beneficiul societății și a acționarilor.

Cele mai bune practici

6.1. Consiliul societății și organul executiv trebuie să clarifice responsabilitățile societății în ceea ce privește relația acesteia cu părțile asociate importante. Aceștia trebuie să se asigure că există o structură adecvată și mecanisme suficiente pentru cunoașterea obligațiilor societății față de diferite părți asociate și să asigure respectarea acestor obligații. Astfel de mecanisme ar putea include informarea oficială a părților asociate și în special a angajaților în legătură cu drepturile lor specifice și modalitățile de rectificare a acestora.

6.2. Societatea ar trebui să stabilească o comunicare eficientă cu angajații și alte părți asociate în problemele care îi afectează direct. Acest lucru este deosebit de important în domeniul dreptului muncii, al sănătății, protecției sociale etc.

6.3. Informarea continuă a angajaților în legătură cu problemele care ar putea să-i afecteze va ajuta substanțial la stabilirea obiectivelor comune, ce ar putea preveni potențialele conflicte și să ajute la rezolvarea înțeleaptă a acestora.

6.4. În cazul în care drepturile părților asociate sînt încălcate, ar trebui să existe mecanisme de redresare a situației, inclusiv, adresarea în organele publice competente și în instanțele de judecată. Societatea trebuie să ofere protecție părților asociate care acționează în scopul aducerii la cunoștință a acțiunilor ilegale întreprinse de către conducerea acesteia.

Capitolul VII Transparența financiară și auditul extern

Principiu - Organul executiv este responsabil de calitatea și completitudinea dării de seamă financiare anuale, dezvăluite public în conformitate cu cerințele actelor normative în vigoare. Consiliul societății va verifica dacă organul executiv respectă această responsabilitate.

Auditorul extern și remunerarea acestuia vor fi aprobate de adunarea generală a acționarilor.

Cele mai bune practici

7.1. Organul executiv urmează să-și asume angajamentul privind transparența:

- a) dării de seamă financiare anuale a societății;
- b) auditul intern;
- c) rapoartelor prezentate de către auditorii externi.

7.2. Darea de seamă financiară anuală a societății va fi dezvăluită prin publicarea ei în organul de

presă stabilit de statutul societății și pe pagina Web a societății.

7.3. Darea de seamă financiară anuală a societății va conține informația privind tranzacțiile de proporții cu activele societății, rapoarte și note explicative prin care să dezvăluie mai detaliat indicatorii de bază: profitul (pierderile), volumul vânzărilor, cheltuielile operaționale, coeficienții de rentabilitate.

7.4. Auditul extern va fi exercitat de o companie independentă care va purta răspundere pentru auditul efectuat, inclusiv prin semnarea unei declarații, prin care va afirma pe propria răspundere, că reieșind din informația prezentată lui de către organul executiv, auditul a fost efectuat în mod obiectiv și corect.

7.5. Reprezentantul auditorului extern va asista la ședințele consiliului societății și la adunarea generală a acționarilor, la care vor fi examinate și aprobate rapoartele financiare.

7.6. Raportul auditorului extern trebuie să conțină suplimentar și acele aspecte, pe care auditorul dorește să le atenționeze organului executiv și consiliului societății.

7.7. Comisia de cenzori ai societății, care exercită controlul economico-financiar intern, poate fi înlocuită cu o companie de audit, care nu va fi în drept să efectueze și auditul extern.

Capitolul VIII

Mecanisme de aplicare pentru protejarea drepturilor acționarilor

Principiu - Investitorii potențiali vor avea încredere deplină într-un Cod de guvernare corporativă doar dacă acesta este susținut în mod integral de un mecanism de aplicare.

Respectarea cerințelor de guvernare corporativă, prevăzute în actele normative în vigoare și prezentul Cod, reprezintă cel mai bun mecanism de protejare a drepturilor acționarilor.

Acționarii sînt responsabili de a-i face pe membrii consiliului și ai organului executiv să răspundă pentru devierile de la stipulările Codului.

Cele mai bune practici

8.1. Consiliul trebuie să aducă la cunoștința acționarilor recepționarea unor scrisori de avertizare din partea Comisiei Naționale privind încălcarea cerințelor actelor normative în vigoare.

8.2. Bursa de Valori este îndemnată să folosească măsuri interne pentru protejarea drepturilor acționarilor și pentru promovarea unei guvernări corporative bune.

8.3. Companiile listate trebuie să prezinte Bursei de Valori declarațiile sale cu privire la aplicarea sau nu a Codului pe care, la rîndul său, Bursa de Valori, le va face publice.

Capitolul IX

Responsabilități

Principiu - Codul guvernării corporative, adoptat de către o companie, reprezintă o forma de acord între organele de conducere și acționari. Consiliul și organul executiv trebuie să-și onoreze responsabilitățile pentru a acționa în interesele acționarilor. Încălcarea acestor responsabilități însoțită de dauna cauzată companiei, ar trebui să implice consecințe pentru persoanele ce comit astfel de încălcări.

Cele mai bune practici

Contractele de muncă dintre companie și membrii organelor de conducere trebuie să stipuleze faptul, că încălcarea responsabilității specificate în Cod se sancționează conform prevederilor legislației în vigoare.